

การบริหารจัดการความเสี่ยงเชิงรุกคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
Siriraj Concurrent Trigger Tool by Modified Early Warning Signs (SiCTT by MEWS)
เรื่อง Fall Prevention in Adult Hospitalized Patient

บทคัดย่อ

การพลัดตกหกล้มเป็นอุบัติการณ์ความเสี่ยงสำคัญที่โรงพยาบาลศิริราชติดตามมาโดยตลอด ซึ่งพบว่าตั้งแต่ปีงบประมาณ 2558-2562 ยังคงมีอัตราการพลัดตก หกล้ม ที่ต้องได้รับการรักษาหรือแก้ไขเพิ่มเติมที่เพิ่มขึ้น (Learn) จึงมีการรวมกลุ่มหอผู้ป่วยกับงานการพยาบาลผู้ป่วยพิเศษที่มีอุบัติการณ์พลัดตกหกล้ม มีการระบุผู้เชี่ยวชาญ ผู้เกี่ยวข้องที่สำคัญ ระบุผู้รับผิดชอบหลัก (Link) ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด ร่วมกันค้นหา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Share) ทั้ง Tacit และ Explicit Knowledge สกัดความรู้ ทักษะปฏิบัติ และประสบการณ์สำคัญ โดยนำกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงเชิงรุกในการดูแลรักษาผู้ป่วยขณะอยู่ในโรงพยาบาลอย่างเป็นระบบที่เรียกว่า Siriraj Concurrent Trigger Tool (SiCTT) กำหนดตัวส่งสัญญาณแต่เนิ่น ๆ (Modified Early Warning Signs: MEWS) และพัฒนาเป็นแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันการพลัดตกหกล้ม (SiCTT for Fall Prevention in Adult Hospitalized Patient) หลังจากนั้นมีการทดลองใช้ ปรับปรุงแนวปฏิบัติร่วมกัน และสามารถประยุกต์ใช้ได้กับผู้ป่วยผู้ใหญ่ทุกงานการพยาบาล มีแนวโน้มผลลัพธ์ที่ดีขึ้นและสามารถขยายผลการใช้แนวปฏิบัติดังกล่าวได้ทั้งหมด

ที่มาและความสำคัญ

การพลัดตกหกล้มเป็นอุบัติการณ์ความเสียหายสำคัญที่โรงพยาบาลศิริราชติดตามมาโดยตลอด และกำหนดเป็นหนึ่งใน 2P safety ของโรงพยาบาล ซึ่งพบว่า ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2558-2562 ยังคงมีอัตราการพลัดตก หกล้ม ที่ได้รับการรักษาเพิ่มเติม (Learn) จึงมีการรวมกลุ่มหอผู้ป่วยกับงานการพยาบาลผู้ป่วยพิเศษที่มีอุบัติการณ์พลัดตกหกล้ม ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด ระบุผู้เชี่ยวชาญ ผู้เกี่ยวข้องที่สำคัญ ระบุผู้รับผิดชอบหลัก (Link) ร่วมกันค้นหา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Share) ทั้ง Tacit และ Explicit Knowledge สกัดความรู้ ทักษะปฏิบัติ และประสบการณ์สำคัญ โดยได้นำกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงเชิงรุกในการดูแลรักษาผู้ป่วยขณะที่อยู่ในโรงพยาบาลอย่างเป็นระบบที่เรียกว่า Siriraj Concurrent Trigger Tool (SiCTT) กำหนดตัวส่งสัญญาณแต่เนิ่นๆ (Modified Early Warning Signs: MEWS) โดยใช้ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ร่วมกับความรู้เชิงประจักษ์ ทั้งจากภายในและภายนอกโรงพยาบาล พัฒนาเป็นแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดการพลัดตกหกล้ม (SiCTT for Fall Prevention in Adult Hospitalized Patient) เพื่อใช้ตรวจจับความเสี่ยงเชิงรุก บริหารจัดการ ป้องกัน และให้การพยาบาลกรณีการเกิดการพลัดตกหกล้มอย่างเป็นระบบ

วัตถุประสงค์

ป้องกันการพลัดตกหกล้ม โดยมีการประเมิน ฝ้าระวัง และให้การดูแลผู้ป่วย ตั้งแต่แรกรับจนถึงจำหน่าย

ระยะเวลาการดำเนินการ

	2559 – ปัจจุบัน
- พัฒนาแนวทางปฏิบัติ (SiCTT)	2559 – พฤษภาคม 2560
- ทดลองปฏิบัติ	มิถุนายน 2560 – มกราคม 2563
- ขยายผลใช้ปฏิบัติจริงทั้งโรงพยาบาล	กุมภาพันธ์ 2563 – ปัจจุบัน

สรุปการดำเนินงาน

1. พัฒนาแนวปฏิบัติ Siriraj Concurrent Trigger Tool for Fall Prevention in Adult Hospitalized Patient โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัดผลลัพธ์และตัววัดกระบวนการ และใช้กระบวนการจัดการความรู้และกลยุทธ์ Siriraj link-share-learn ในการวิเคราะห์และค้นหาแนวทางการป้องกันการเกิดการพลัดตกหกล้ม ทำให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสกัดความรู้ประสบการณ์จากผู้เชี่ยวชาญร่วมกับการใช้ข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ต่าง ๆ พัฒนาเป็นแนวปฏิบัติในรูปแบบ Flow ที่ง่ายต่อการปฏิบัติ มีการประเมินปัจจัยเสี่ยงตามกลุ่มอาการ เช่น ขาอ่อนแรง ประวัติพลัดตกหกล้ม การได้รับยาระงับความรู้สึก พฤติกรรมป็นเตียงอาการตามัว กลั้นปัสสาวะ/อุจจาระไม่อยู่ เป็นต้น รวมทั้งการประเมินสิ่งแวดล้อมด้านต่าง ๆ เช่น เตียงรองเท้า พื้นห้อง เป็นต้น รวมทั้งการประเมินญาติผู้ดูแล กำหนดจุดตัดสินใจเพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถบริหาร

จัดการ ให้การดูแลและรักษาพยาบาลได้ด้วยตนเอง และกำหนดแนวทางการบริหารจัดการตามปัจจัยเสี่ยงด้านต่าง ๆ ที่ได้ประเมินมาข้างต้น ทั้งนี้มีการตรวจสอบแนวปฏิบัติโดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้การปฏิบัติครอบคลุม และสามารถปฏิบัติได้ในบริบทของโรงพยาบาล

2. กำหนดหอผู้ป่วยนำร่องเพื่อทดลองนำ SiCTT for Fall Prevention in Adult Hospitalized Patient ทดลองใช้ปฏิบัติใน 8 หอผู้ป่วย งานการพยาบาลผู้ป่วยพิเศษ (มิถุนายน 2560 - มกราคม 2563) ติดตามและวิเคราะห์ผลลัพธ์การดำเนินการ พบว่า ผลลัพธ์ไม่แตกต่างจากเดิม จึงมีการทบทวนแนวปฏิบัติฯ และปรับการทดลองปฏิบัติ โดยคัดเลือกหอผู้ป่วยที่มีบริบทใกล้เคียงกันเป็นหอผู้ป่วยเปรียบเทียบ ระหว่างหอผู้ป่วยที่ใช้ MEWS และไม่ใช่ MEWS เพื่อเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ พบว่า อัตราการพลัดตกหกล้มมีแนวโน้มลดลง

3. วิเคราะห์และค้นหาปัจจัยเสี่ยงต่อการพลัดตกหกล้มเพิ่มเติม พบประเด็น ดังนี้

3.1 ชุดแต่งกายของผู้ป่วย ได้แก่ กางเกงมีความยาวของขา กางเกงจนทำให้ผู้ป่วยสะดุดล้ม และขอบกางเกงเป็นเอวทบทำให้ไม่สะดวกในการสวมใส่ จึงมีการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องให้ปรับขา กางเกงให้สั้นลง และเปลี่ยนขอบกางเกงเป็นเอวยางยืดเพื่อความสะดวกในการใช้งาน

3.2 สิ่งแวดล้อมในห้องน้ำ ได้แก่ พื้นลื่น และรองเท้าแตะ ทีมจึงสำรวจและพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการพลัดตกหกล้ม และนำข้อมูลเสนอผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องให้มีการปรับพื้นห้องน้ำ จัดหาอุปกรณ์กันลื่นในห้องน้ำ การเลือกรองเท้าที่มีขนาดพอดีกับเท้าผู้ป่วย เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุพลัดตกหกล้ม

4. ปรับเอกสารบันทึกทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องในเชิงนโยบาย ได้แก่ การประเมินความเสี่ยงการพลัดตกหกล้มตามปัจจัยเสี่ยงที่กำหนด และการบันทึกลงในแบบบันทึกทางการแพทย์ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติดังกล่าว ซึ่งจะทำได้ง่ายต่อการปฏิบัติ

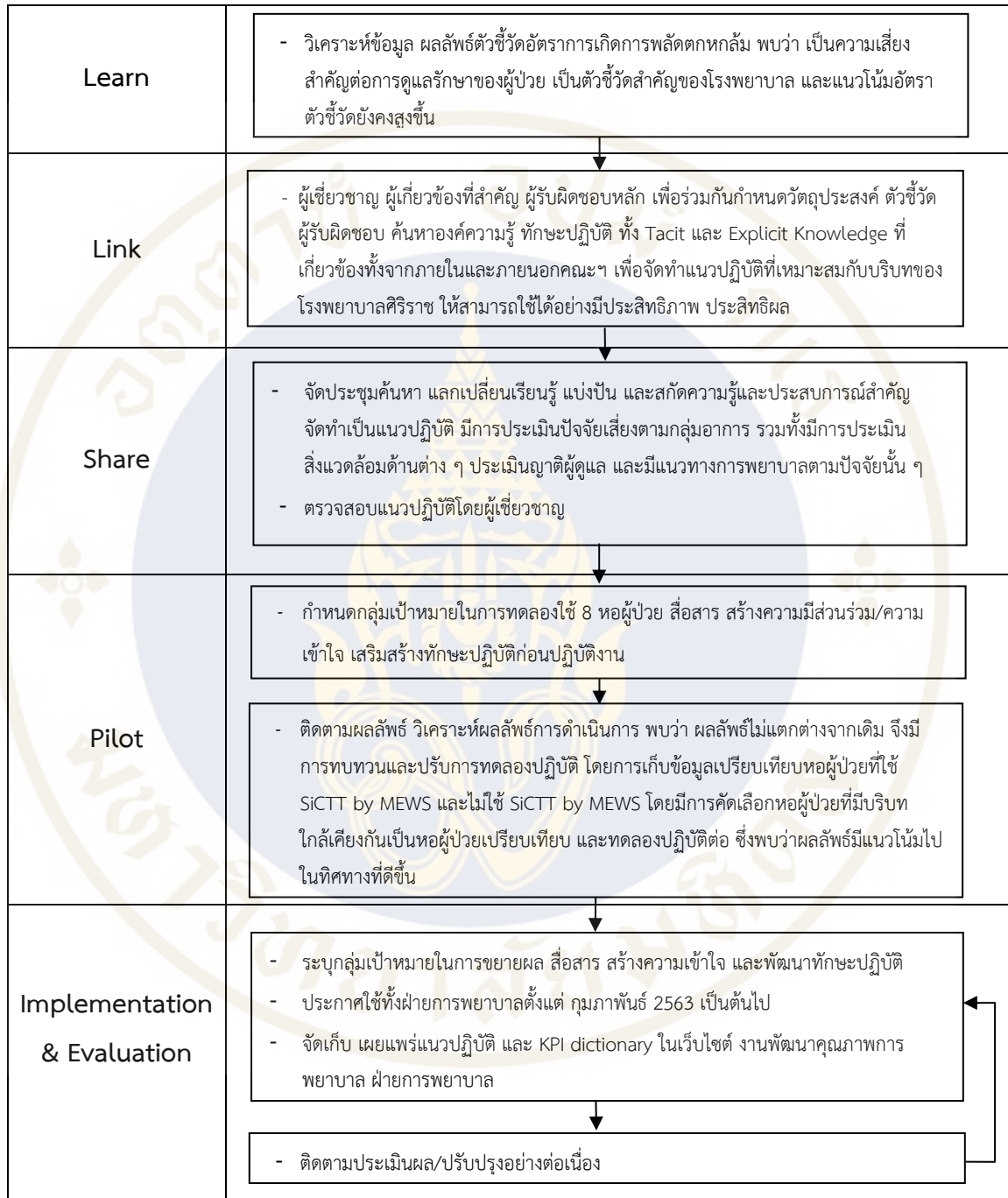
5. ฝ่ายการพยาบาลฯ มีนโยบายในการขยายผลการใช้ SiCTT for Fall Prevention in Adult Hospitalized Patient ในทุกหอผู้ป่วย (ยกเว้นงานการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์) โดยมีการเชิญตัวแทนจากงานการพยาบาลต่าง ๆ ประชุมปรึกษาหารือให้ข้อเสนอแนะ ร่วมกันทบทวน ปรับแนวปฏิบัติให้เหมาะสม และวางแผนการขยายผล มีการเพื่อให้สามารถนำไปใช้งานได้จริงทั้งฝ่ายการพยาบาล มีการประชุมสื่อสารเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างความเข้าใจในการใช้แนวทางปฏิบัติและเสริมทักษะสำคัญ เช่น การประเมินปัจจัยเสี่ยง การใช้นวัตกรรมต่าง ๆ เป็นต้น และมีการจัดเก็บแนวปฏิบัติ KPI dictionary ไว้ในเว็บไซต์ งานพัฒนาคุณภาพการพยาบาล ฝ่ายการพยาบาล ตั้งแต่ กุมภาพันธ์ 2563 เป็นต้นไป

6. ติดตามผลลัพธ์ตัวชี้วัดโดยในปีงบประมาณ 2563 พบว่า อัตราการพลัดตกหกล้มที่ได้รับการรักษาเพิ่มเติมมีแนวโน้มลดลง โดยทีมมีการติดตามและวิเคราะห์ผลลัพธ์อย่างต่อเนื่อง

การดำเนินการพัฒนา SiCTT by MEWS Fall Prevention in Adult Hospitalized Patient โดยใช้
การจัดการความรู้

การจัดทำแนวปฏิบัติใช้กระบวนการจัดการความรู้ สรุปได้ดังนี้

กระบวนการที่ได้เรียนรู้

1. การจัดทำแนวปฏิบัติ

วิธีการปฏิบัติในการประเมินการพลัดตกหกล้มรูปแบบเดิม ใช้การประเมินผู้ป่วยและรวมคะแนน (Hendrich Score) เพื่อประเมินว่าผู้ป่วยอยู่ในกลุ่มความเสี่ยงระดับใด โดยแบ่งระดับความเสี่ยงเป็น Low Risk, High Risk และ Obvious High Risk และให้การพยาบาลตามปัจจัยเสี่ยงที่ประเมินได้ เมื่อเปลี่ยนมาใช้แนวปฏิบัติ SiCTT by MEWS ที่พัฒนาขึ้น โดยมีการกำหนดปัจจัยเสี่ยงเป็นกลุ่มตามความเสี่ยงสำคัญ รวมทั้งมีการประเมินสิ่งแวดล้อม และญาติผู้ดูแล แทน คะแนนที่เป็น score ของ Hendrich Score โดย SiCTT by MEWS ที่พัฒนาขึ้น เมื่อประเมินพบปัจจัยเสี่ยง ทำให้ตัดสินใจได้ง่ายและมีแนวทางในการให้การพยาบาลเพื่อป้องกันพลัดตกหกล้ม

2. การบันทึกทางการพยาบาล

การปฏิบัติแบบเดิมมีการประเมินการพลัดตกหกล้ม และลงบันทึกในเอกสารการประเมินการพลัดตกหกล้ม (F1) เมื่อมีแนวปฏิบัติใหม่ จึงมีการปรับปรุงการบันทึกทางการพยาบาลเพื่อให้สอดคล้องกัน ระหว่างความเสี่ยงที่ประเมินได้ และกิจกรรมการพยาบาลที่ให้กับผู้ป่วยแต่ละราย โดยกำหนดให้เขียนอักษรย่อตามปัจจัยเสี่ยงลงในบันทึกทางการพยาบาล พ.01 และ พ.04 และเขียนกิจกรรมการพยาบาลที่สอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินได้ ในบันทึกทางการพยาบาลพ.03 (Nursing Focus Note)

3. การทดลองปฏิบัติ

การทดลองปฏิบัติ SiCTT by MEWS ใช้กระบวนการ CQI หลายรอบ เนื่องจากพบว่า ผลลัพธ์อัตราการพลัดตกหกล้มแตกต่างจากเดิมเล็กน้อย จึงมีการทบทวนและปรับการทดลองปฏิบัติแบบเปรียบเทียบ ในหอผู้ป่วยที่มีบริบทใกล้เคียงกัน ระหว่างหอผู้ป่วยที่ใช้ SiCTT by MEWS และหอผู้ป่วยที่ไม่ใช้ SiCTT by MEWS พบว่า แม้อัตราการพลัดตกหกล้มจะแตกต่างกันเล็กน้อย แต่ระดับความรุนแรงของการเกิดการพลัดตกหกล้มในหอผู้ป่วยที่ใช้ SiCTT by MEWS ลดลงมากกว่าหอผู้ป่วยที่ไม่ใช้ SiCTT by MEWS จึงมีการวางแผนขยายผลใช้ทั่วทั้งโรงพยาบาล

4. การออกแบบระบบเพื่อป้องกันความผิดพลาด

ทีมมีการออกแบบระบบเพื่อป้องกันความผิดพลาด ทั้งการปรับแนวปฏิบัติ การสำรวจและออกแบบสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม เพื่อป้องกันการพลัดตกหกล้ม และใช้ human factor engineering ได้แก่ การปรับเครื่องแต่งกายของผู้ป่วย การเลือกรองเท้าที่มีขนาดพอดีกับเท้าผู้ป่วย การปรับสิ่งแวดล้อม เช่น การเลือกห้องน้ำที่มีราวจับให้เหมาะสมกับผู้ป่วยที่อ่อนแรง การใช้พื้นกันลื่น การใช้อุปกรณ์ช่วยพยุง เป็นต้น

5. การเก็บข้อมูล

วางแผนเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การออกแบบ template เก็บข้อมูล ข้อมูลที่ต้องการเก็บ ซึ่งรวมถึงข้อมูลหอผู้ป่วย/หน่วยงาน ข้อมูลพื้นฐานของผู้ป่วย ผลลัพธ์ที่ต้องการติดตาม ความถี่ในการรายงานข้อมูลในระดับงานการพยาบาล ระดับฝ่ายการพยาบาล และระดับโรงพยาบาล เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทั้งในภาพรวม วิเคราะห์รายกลุ่ม เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเชิงรุกและเชิงรับต่อไป

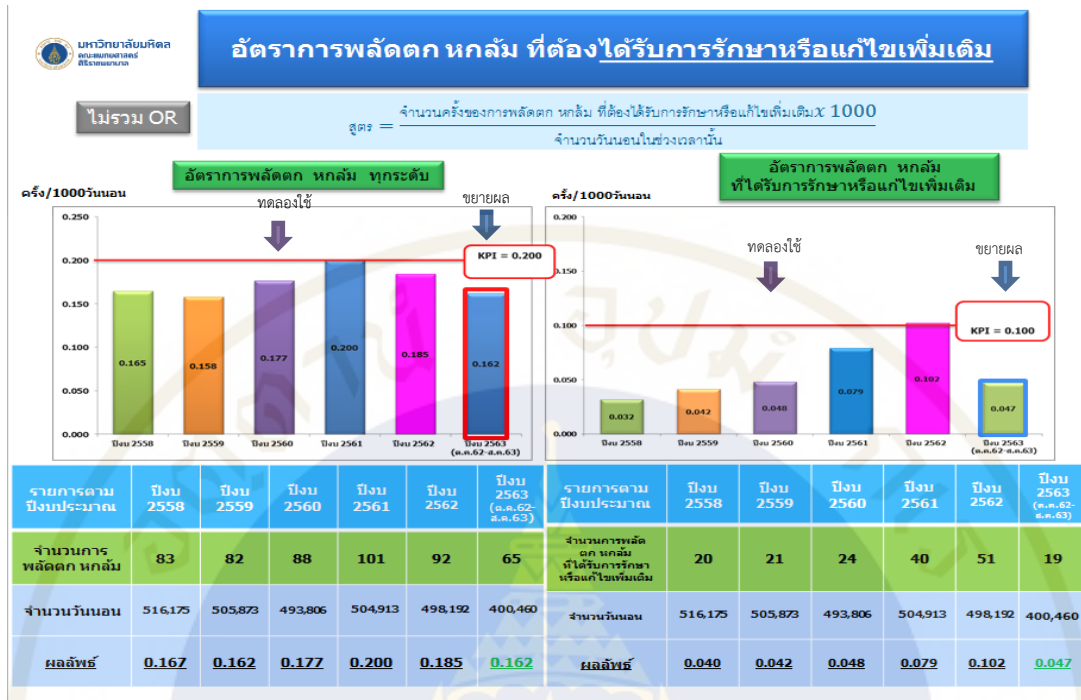
6. การพัฒนาสมรรถนะและการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

ทีมมีการส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะ เรียนรู้การวางแผนเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ผลลัพธ์ การวางแผนการขยายผล และสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ระหว่างทีมทั้งผู้ปฏิบัติ ผู้บริหาร มีการวางแผนและวิเคราะห์ผลร่วมกัน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างทีมมากขึ้น

ผลลัพธ์การดำเนินการ

ผลลัพธ์จากการใช้แนวปฏิบัติในการป้องกันผู้ป่วยพลัดตกหกล้มหลังการทดลองใช้ และขยายผล ในปี 2563 มีแนวโน้มลดลง มีการกำหนดทีมที่เป็นผู้ดำเนินการหลักและทีมผู้ดำเนินการร่วมในระดับฝ่ายการพยาบาล โดยมีบทบาทในการติดตามและวิเคราะห์ผลลัพธ์อย่างต่อเนื่องทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อโอกาสพัฒนาต่อไป

ทีมพัฒนา

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	งานการพยาบาล
1	พว. ศิริพรรณ ชาญสุกิจเมธี	อดีตผู้ช่วยคณบดีฝ่ายพัฒนาคุณภาพ/ อดีตหัวหน้างานพัฒนาคุณภาพการ พยาบาล	งานพัฒนาคุณภาพการ พยาบาล
2	พว. กิตินันท์ ลิทธิชัย	รองหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลฯ ด้าน บริการ	ฝ่ายการพยาบาล
3	พว. พัสน์นันท์ มงคลจาตุรงค์	อดีตหัวหน้างานการพยาบาลผู้ป่วย พิเศษ	งานการพยาบาลผู้ป่วยพิเศษ
4	พว. ชมภัสสร สนใจยุทธ	หัวหน้างานการพยาบาลผู้ป่วยพิเศษ	งานการพยาบาลผู้ป่วยพิเศษ
5	พว. ภัทรภร วิสุทธิกุล	ผู้ตรวจการพยาบาลผู้ป่วยพิเศษ	งานการพยาบาลผู้ป่วยพิเศษ
6	พว. ศิริลักษณ์ หมั่นไธสง	ผู้ตรวจการพยาบาลผู้ป่วยพิเศษ	งานการพยาบาลผู้ป่วยพิเศษ
7	พว. วิภาพร ลีเลิศมงคลกุล	ผู้ตรวจการพยาบาลผู้ป่วยพิเศษ	งานการพยาบาลผู้ป่วยพิเศษ
8	พว. ปภาภิน ศิริพล	ผู้ตรวจการพยาบาลผู้ป่วยพิเศษ	งานการพยาบาลผู้ป่วยพิเศษ
9	พว. ดวงตา โสมาบุตร	พยาบาลวิชาชีพ	งานการพยาบาลผู้ป่วยพิเศษ
10	พว. พนิชา โพธิ์สีดา	พยาบาลวิชาชีพ	งานการพยาบาลผู้ป่วยพิเศษ
11	พว. จรรยา ชูหมื่นไวย	พยาบาลวิชาชีพ	งานการพยาบาลผู้ป่วยพิเศษ
12	พว. กาญจนา รุ่งแสงจันทร์	พยาบาลวิชาชีพ	งานพัฒนาคุณภาพการ พยาบาล

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์แพทย์หญิงดวงมณี เลหาประสิทธิพร

รองคณบดีฝ่ายพัฒนาคุณภาพ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

พว. นันทพร พ่วงแก้ว (APN)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายพัฒนาคุณภาพ

หัวหน้างานพัฒนาคุณภาพการพยาบาล

ทีมสนับสนุน

งานจัดการความรู้ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล